P o s u d e k oponenta rigorózní práce

Autor : Mgr. Jiří Rokoský

Téma : „Trestněprávní praxe okresního prokurátora v Humpolci 1949 – 1960“

(celkem 156 stran)

Samostatná práce dlouholetého pracovníka státních orgánů, který je úzce lokálně a profesně spjat s činností justice, resp. policie. S pozoruhodnou vytrvalostí studoval množství archivních spisů převážně z agendy bývalé okresní prokuratury v Humpolci. Snažil se je uspořádat, analyzovat a objasňovat. Na desítkách konkrétních případů přibližuje metody práce tehdejší prokuratury v trestněprávní oblasti na úseku zemědělské výroby v době mocensky prosazované kolektivizace.

Praxi tehdejších orgánů prokuratury na příkladu její I. instance v Humpolci a v menší míře složek bezpečnostního aparátu u soudů studoval a hodnotil podle svých právnických znalostí a odborných zkušeností získaných při práci na státním zastupitelství v současné době. V odborné historické literatuře mnohdy bývá výklad otázek přibližovaných v posuzovaném spise omezen na obecně formulované stanovisko, předem se předpokládá znalost historických podmínek a okolností, přitom se věcné argumenty opomíjejí. Na posuzované práci je cenný právě opačný přístup, tedy shromáždění výsledků studia archivních materiálů.

Členění obsahu práce odpovídá pohledu pracovníka praxe, předem si stanovil okruhy problémů, které bude zkoumat a hodnotící, zobecňující závěry soustředil na konec textu (st. 129-141). Název práce i nadpisy kapitol mohl formulovat přesněji, tak, aby více vystihovaly hodnotný obsah, viz „1. Historicko-právní aspekty vývoje vzniku prokuratury“ nebo „3. Vnější ovlivnění činností okresního prokurátora v Humpolci“.

Zkoumanou teorii a praxi okresní prokuratury okresu s převahou zemědělství autor objasňuje zajímavým výběrem trestních případů. Podstatné části z nich řadí chronologicky i věcně. Týkají se hlavně zemědělské politiky čs. státu ve zkoumané době a konkrétních projevů persekuce odpůrců centrálně

prosazované kolektivizace. Důvodem zpravidla bylo špatné hospodaření, podmínky pro ně se zhoršovaly v místním měřítku záměrně podle obecných směrnic. Dlouhé citované úseky dobových dokumentů, např. důvodových zpráv k osnovám zákonů, mohl Mgr. Rokoský komentovat a neponechávat jenom na čtenáři, aby si utvořil vlastní názor. Také seznam literatury postrádá alespoň významnější práce k právním dějinám ČSR po roce 1945.

Z pohledu specialisty na trestní řízení před českými soudy seřadil svůj výklad za poněkud úsečným seznámením s organizací okresní prokuratury ve studovaném období do dílčích témat : vnější zásahy do činnosti prokuratury, kterým míní nadřízené státní orgány a komise na úrovni okresu, jako samostatnou poměrně krátkou oblast uvádí v rámci všeobecného dozoru prokuratury zajišťování zemědělské produkce u neprosperujících sedláků a plnění povinných dodávek do státních fondů.

Nejzdařilejší je 5. část práce kam autor zahrnul podle svých slov trestní praxi okresní prokuratury v Humpolci, věnoval se samozřejmě jen úseku zemědělství. Zde uplatnil plně svou erudici a popsal dlouhou řadu konkrétních případů v jejich procesních stádiích od počátku k výslechům, obhajobě, zpracování žaloby – obžaloby, rozsudku soudce prvé instance, odvolání i případné amnestie, či vyřízení věci správní cestou.

Práce má formální, např. formulační nedostatky, převažují však výrazně pozitiva, kterými jsou výsledky vlastního bádání autora.

DOPORUČUJI obhajobu.

Otázky :

1) Nejčastější ukládané tresty okresním soudem v Humpolci při stíhání zemědělců
2) Praxe tzv. „politické pětky" funkcionářů na okrese v padesátých letech

V Praze 25.9.2013

Doc.JUDr. Ladislav Soukup, CSc.

oponent